

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 380/2010-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Š. H., Z., zastúpeného JUDr. M. R. I., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 35 ods. 1, čl. 36 písm. a), čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 132/2007 zo 17. decembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Š. H. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. apríla 2009 doručená sťažnosť Ing. Š. H. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. R. I., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na uskutočňovanie inej zárobkovej činnosti podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“),

základného práva na odmenu za vykonanú prácu podľa čl. 36 písm. a) ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 132/2007 zo 17. decembra 2008 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ uzatvoril so svojim zamestnávateľom I., s. r. o., Z. (ďalej len „zamestnávateľ“), manažérsku zmluvu podľa § 51 Občianskeho zákonníka, ktorou mu bola priznaná základná mesačná mzda a za v zmluve ustanovených podmienok pri skončení pracovného pomeru aj cieľová odmena, ktorá predstavovala 10-násobok mesačnej mzdy. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4 Cdo 132/2007 zo 17. decembra 2008 zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 12 Co 32/2007 z 8. marca 2007, ktorým bola sťažovateľovi priznaná cieľová odmena z manažérskej zmluvy v sume 550 000 Sk. Najvyšší súd rozhodnutie krajského súdu zrušil na základe právneho záveru, že relevantné ustanovenia manažérskej zmluvy sú neplatné. Podľa názoru sťažovateľa tak došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 35 ods. 1, čl. 36 písm. a), čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto žiadal, aby ústavný súd vo veci rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie označených práv, zruší uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 132/2007 zo 17. decembra 2008, vec mu vráti na ďalšie konanie a prizná mu náhradu trov konania.

3. V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti si ústavný súd vyžiadal spis Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 C 81/2004, z ktorého zistil tieto skutočnosti:

3.1 Sťažovateľ podal na okresnom súde žalobu proti zamestnávateľovi o zaplatenie sumy 686 798 Sk s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom č. k. 6 C 81/2004-131 zo 6. novembra 2006 návrh sťažovateľa, aby zamestnávateľovi bola uložená povinnosť zaplatiť 550 000 Sk istiny s úrokom z omeškania

vo výške 17,6 % od 1. septembra 2001, zamietol (vo zvyšnej časti v dôsledku uznania a splnenia nárokov sťažovateľa zamestnávateľom konanie zastavil). Proti tomuto rozhodnutiu podali odvolania obaja účastníci.

3.2 Krajský súd rozsudkom sp. zn. 12 Co 32/07 z 8. marca 2007 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že zamestnávateľ je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 550 000 Sk s úrokom z omeškania a trovy konania. Proti tomuto rozsudku podal zamestnávateľ 2. mája 2007 dovolanie.

3.3 Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 132/2007 zo 17. decembra 2008 (ktoré obsahuje aj odlišné stanovisko sudcu JUDr. R. Č. pozn.) rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozhodnutie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené 20. februára 2009.

3.4 Krajský súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 12 Co 46/09 z 19. marca 2009 (sťažovateľovi doručený 21. apríla 2009), ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu a zaviazal sťažovateľa uhradiť aj trovy konania zamestnávateľa.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podstatou námietok sťažovateľa je to, že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí porušuje princíp priority výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy pri možnosti viacerých výkladov; princíp skutočnej vôle zmluvných strán; jeho rozhodnutie je v rozpore s princípom právnej istoty a právneho štátu, ako aj princípmi súkromného práva, kam patrí

aj autonómia zmluvných strán a zásada *pacta sunt servanda*. Sťažovateľ namietol aj nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.

5. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje.

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05)].

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

6. Sťažnosť ústavnému súdu možno podať len vtedy, keď boli pred jej podaním vyčerpané všetky prostriedky, ktoré zákon na ochranu práv poskytuje. Takým prostriedkom sa podľa ustanovenia § 53 zákona o ústavnom súde rozumie riadny opravný prostriedok,

mimoriadny opravný prostriedok, vyjmúc návrhu na obnovu konania a iný právny prostriedok, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd poskytuje.

V danom prípade je ústavná sťažnosť neprípustná, pretože smeruje proti zrušujúcemu rozhodnutiu najvyššieho súdu, ktoré treba považovať za procesné rozhodnutie, nemajúce charakter rozhodnutia „konečného“. Po tomto rozhodnutí konanie vo veci samej pokračovalo na krajskom súde. Po jeho ukončení a vydaní rozhodnutia krajským súdom vo veci samej mohol sťažovateľ proti inému podať sťažnosť ústavnému súdu.

Ústavný súd poznamenáva, že rozhodnutie najvyššieho súdu v čase rozhodovania ústavného súdu už nebolo aktuálne, lebo po ňom vo veci rozhodoval opäť krajský súd, ktorý rozsudkom sp. zn. 12 Co 46/09 z 19. marca 2009 (sťažovateľovi doručené 21. apríla 2009) rozhodol s konečnou platnosťou; toto rozhodnutie však už nebolo napadnuté sťažnosťou na ústavnom súde, resp. rozšírením pôvodnej ústavnému súdu 17. apríla 2009 podanej sťažnosti.

7. Pri existencii platnej zásady *vigilantibus iura* si mal sťažovateľ ako nositeľ určitého práva byť vedomý toho, že tieto svoje práva si má hájiť a starať sa o ne len on sám. Ak sa však postavil k ústavnej ochrane s určitou neospravedlňiteľnou ľahostajnosťou, nemôže s úspechom požadovať ochranu týchto práv v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd pripomína, že konanie pred ústavným súdom je ovládané zásadou dispozičnou (prejednacou), a nie zásadou oficiality (vyhl'adávacou), či podliehajúcou prieskumu v intenciách revízneho princípu. Sťažovateľovi nič nebránilo v tom, aby sa s ústavnou sťažnosťou proti rozhodnutiu krajského súdu obrátil na ústavný súd.

8. Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

9. Vzhľadom na uvedené sa už ústavný súd nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2010